

Datum
2024-10-22Ert Datum
2024-07-11Diarienummer
RS/241488Er beteckning
Fi2024/01521

Finansdepartementet
Enheten för digital infrastruktur och säkerhet
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se

Svar på remiss från finansdepartementet gällande Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från finansdepartementet och vill lämna följande synpunkter.

Förslag: 4.2.4 Fyra undantag föreslås från huvudregeln om generella statsbidrag i styrningen av kommunsektorn

Region Värmland stödjer förslaget om att riktade statsbidrag ska kunna ges utifrån de två första punkterna som föreslås:

- *kostnadsersättningar för uppgifter som ålagts kommuner och regioner av staten, och*
- *vid extraordinära situationer där kommuner och regioner kan påverkas i olika omfattning.*

Däremot ser Region Värmland med oro på de två följande punkterna;

- *när det finns samsyn om behovet av ett riktat statsbidrag, samt*
- *om det finns särskilda skäl.*

Region Värmland förordar att punkten om samsyn tas bort, och att punkten om särskilda skäl förtydligas med de tre omständigheter som kommittén har tagit fram:

- Påvisade stimulansbehov
- Behov av koordinerad handling
- Överskjutande samhällsekonomisk nytta.

Datum
2024-10-22

Diarienummer
RS/241488

Förslag 4.3.2 Kommittén föreslår skärpta beredningsrutiner och utformningskriterier för riktade statsbidrag

Region Värmland stödjer kommitténs förslag på skärpta beredningsrutiner och utformningskriterier för riktade statsbidrag utifrån motiveringen att de skulle minimera den problematik som finns med användning och utformning idag.

Region Värmland stödjer inte riktlinjen om en gemensam lägsta beloppsgräns för kommuner och regioner. Region Värmland förordar att regionerna har en egen lägsta beloppsgräns på förslagsvis en miljon kronor.

Förslag 4.5 Förslag på riktade statsbidrag att inordna i det generella statsbidraget

Region Värmland stödjer kommitténs förslag på att inordna de riktade statsbidragen ovan i det generella bidraget.

Övrigt:

***Kommitténs bedömning:** Om ett bidrag klassificeras som riktat och tränger undan kommunernas eller regionernas egna resurser till en viss verksamhet leder detta till minskade nettokostnader och i förlängningen till en minskad omfördelning i kostnadsutjämnningen. Motsvarande sker inte om bidraget klassificeras som generellt. Därmed kan riktade statsbidrag och kostnadsutjämnningen ibland motverka varandra.*

Region Värmland instämmer med kommitténs bedömning och vill uppmärksamma att det är ytterligare en anledning till att statsbidrag ska vara generella.

I utredningen saknar Region Värmland ett förslag om värdesäkring av de generella statsbidragen, vilket är nödvändigt för att inte urholka värdet av finansieringen av berörd verksamhet.

Förslag 5.3.2 Den länsvisa skattesatsen

Region Värmland stödjer förslaget.

Region Värmland uttrycker viss oro över hur den länsvisa skattesatsen ska framtidssäkras så att den även förblir aktuell över tid.

Förslag 5.3.3 Garantinivån

Region Värmland ställer sig positiva till förslaget om att höja garantinivån till 116 procent.

Förslag 7.2.3 Kostnadsutjämnning för regioner

Region Värmland stödjer de föreslagna förändringarna av komponenterna i kostnadsutjämnningen och konstaterar att de sammantaget ger en mer

Datum
2024-10-22

Diarienummer
RS/241488

träffsäker och uppdaterad uppfyllelse av kostnadsutjämnings syfte att utjämna strukturella kostnadsskillnader.

Träffsäkerheten i beräkningen av vårdbehovet ökar i och med förändringar av variablerna åldersgrupper och inkomstklasser, införande av variabeln arbetsmarknadsstatus och borttagande av variabeln boendestatus.

Merkostnadskomponenten för gleshet motsvarar bättre det utbud som krävs vid gles bebyggelse: större utbud av sjukresor, ambulansstationer och sjuktransporter samt små vårdenheter. Följsamhet till kostnadsutvecklingen för hälso- och sjukvård säkerställs genom indexering av den beräknade ersättningen.

Förslag 7.3.3 Ersättning kraftig befolkningsförändring

Region Värmland stödjer förslaget om att ta bort delmodellen för befolkningsändringar, framför allt mot bakgrund av att investeringar i hälso- och sjukvård och kollektivtrafik har flera olika grunder och att dagens delmodell inte tar hänsyn till behov som uppstår av andra skäl än just befolkningsförändringar.

Förslag 7.4.3 Ersättning för eftersläpning

Region Värmland ställer sig frågande till om ersättning för eftersläpning behövs, främst utifrån resonemanget som ligger bakom förslag 7.4.2, att ta bort delmodellen för befolkningsförändringar och komponenten för kraftig minskning respektive ökning. Vi förordar att en mer djupgående analys behöver göras av vilka typer av kostnader som ökar och vid vilken nivå en kostnadsökning som föranleder behov av ersättning för eftersläpning inträder, till grund för ett mer bearbetat förslag om att behålla, förkasta eller ändra komponenten.

Förslag 8.3 Delmodellen för kollektivtrafik

Region Värmland stödjer de föreslagna ändringarna av delmodellen för utjämning av kollektivtrafikkostnader.

10.3 Överväganden och förslag

Region Värmland stödjer förslaget om att strukturbidraget i sin nuvarande form tas bort, utgångspunkten bör vara att strukturella skillnader mellan kommuner och mellan regioner som leder till kostnadsskillnader bör kompenseras för inom kostnadsutjämnings.

Datum
2024-10-22

Diarienummer
RS/241488

Förslag 10.3.2 Ersättning för tidigare bidragsförändring reduceras och blir fast införandebidrag

Region Värmland stödjer förslaget om att strukturbidraget för tidigare bidragsförändring reduceras och blir en del av det fasta införandebidraget.

Förslag 10.3.3 Strukturbidraget för små regioner tas bort

Region Värmland stödjer förslaget.

Förslag Kap 11 Införandebidrag

Region Värmland stödjer förslaget.

Kap 12 Effekter vid sammanläggningar

Region Värmland stödjer förslaget.

Förslag 15.4.3 Statligt stöd för effektivitet i den kommunala verksamheten

Region Värmland stödjer förslaget om att staten bör ge stöd för att främja effektivitet i kommunal verksamhet och ser även positivt på ökad kvalitet i kvalitetsindikatorer och andra mått som kan användas för jämförelser mellan kommuner och regioner. Region Värmland ser dock med viss oro på förslaget om effektivitetspremie, då Region Värmland ser en risk för negativa bieffekter av en sådan premie. En av staten angiven effektivitetspremie kan anses tangeras ett riktat statsbidrag.

Förslag 15.4.4 Stöd för omstrukturerings- och effektiviseringsåtgärder

Region Värmland ser försiktigt positivt på förslaget om att inrätta en delegation för stöd för omstrukturerings- och effektiviseringsåtgärder. Vi kan dock se med viss oro på att den uppföljning kommittén ska göra och den effektgranskning som efterföljer leder till att redan ekonomiska svaga kommuner och regioner undviker att söka dessa stöd, då de kan bli administrativt krävande.

Förslag 15.4.5 Stöd till Rådet för främjande av kommunala analyser för jämförelser och analyser av effektivitet

Region Värmland stödjer fullt ut förslaget om ett ökat statligt stöd till RKA en förbättrad kapacitet för kommuner och regioner att utveckla och kvalitetssäkra till exempel både räkenskapsdata och kvalitetsmått. Att med tillförlitliga jämförelser kunna utveckla och ta lärdom av varandra är ett fundament i att kunna utveckla verksamheterna.

Region Värmland förordar också att RKAs uppdrag gentemot regionerna ska förstärkas så att det håller jämna steg med uppdraget gentemot kommunerna.

Datum
2024-10-22

Diarienummer
RS/241488

Slutligen vill Region Värmland konstatera att kommittén har bedömt att en statlig begränsning av skatteuttaget i detta läge inte är möjligt. Region Värmland instämmer i denna bedömning och vill framhålla att det kommunala självstyret är av stor vikt att respektera. Vårt rikets olika förutsättningar kräver olika lösningar och att från ett centralt och statligt håll begränsa kommuner och regioner kan leda till effekter som inte kan förutses. Detta ska beaktas, inte bara i denna fråga, utan även vad gäller just riktade statsbidrag och utformning av regelverk inom olika sektorer et cetera. Det som fungerar i den stora staden eller den folktäta regionen kanske inte fungerar över allt.

Regionstyrelsen

Åsa Johansson
Ordförande regionstyrelsen